

Dalfsen Hoonhorst Lemelerveld Nieuwleusen Oudleusen

Beschouwingen Begroting Dalfsen 2016-2019

Beschouwingen

Programmabegroting 2016-2019

Gemeenteraad Dalfsen

Reactie op de programmabegroting 2016-2019

'Dalfsen werkt' en timmert goed aan de weg.

College, ambtenaren u bent er in geslaagd om deze begroting sluitend aan te bieden in een tijd van veel veranderingen in het sociale domein. Onder andere met de aanpak van de stichting 'Dalfsen werkt'. Als raadsleden hebben we onlangs zelf mogen zien dat de aanpak van deze stichting werkt. De medewerkers waren zeer betrokken en enthousiast aan het werk voor onze gemeente.

Een sluitende begroting is wat Gemeentebelangen betreft een must, hier hechten we evenals vorige jaren veel waarde aan. Een gezond financieel beleid, daar plukken we nu de vruchten van in een tijd met grote veranderingen en uitdagingen die op ons staan te wachten in de komende jaren. Het zal er niet gemakkelijker op worden, maar vraagt de juiste keuzes, geen natte vingerwerk.

Onze hartelijke dank aan een ieder die aan deze begroting heeft meegewerkt.

Initiatiefrijke burgers en gemeente helpen elkaar steeds vaker door actief samen te werken tijdens planvorming, uitvoering en beheer. De burgemeester gaf het in de voorjaarsnota treffend aan, de gemeente is geen Sinterklaas. Burgerinitiatief is meer dan verlanglijstjes en enquêtes invullen. Het is een enigszins informele organisatievorm met een flexibele rolverdeling tussen burgers, maatschappelijke instellingen en gemeente. Dat vraagt een open werkwijze van de gemeente, waarbij verwachtingsmanagement en dossierbeheer wat ons betreft de sleutelwoorden zijn. **1**

Dalfsen moet een financieel gezonde gemeente blijven die tegen een stootje kan. Zelfs nu er al rekening gehouden is met de effecten van de garantstelling voor Nieuwleusen Synergie is een weerstandsvermogen van "4-Plus" ruim boven de doelstelling van minimaal 2. Het college geeft zelf ook terecht aan dat het weerstandsvermogen jaarlijks afneemt als gevolg van een kritische houding ten aanzien van de risicobeoordelingen. Goed de vinger aan de pols houden is het halve werk.

Als fractie van Gemeentebelangen vinden we dat er beter zicht moet komen op het controle protocol. Het raadsvoorstel met betrekking tot het aanbestedingsbeleid is weliswaar vorige week aangenomen, maar vraagt wat ons betreft om nader onderzoek. Het huidige protocol geldt nog voor twee jaar en wij willen dat er in het komende jaar in de commissie Planning en Control gezocht wordt naar een nieuwe invulling. Deze commissie moet duidelijk krijgen wat werkbaar is voor de gemeente Dalfsen. **2**

Bij het programma 2 Openbare orde en veiligheid willen we nogmaals benadrukken dat we volop aandacht vragen voor de milieucontrole door het RUD. Vorige week hebben we dit aangegeven tijdens de behandeling in de Raad bij het agendapunt van de nieuw te bouwen kippenschuur aan de Westerveldweg. **3**

Ook hebben we in een reactie op de voorjaarsnota eerder dit jaar, de gevaarlijke verkeerssituatie van de Buldersweg in Nieuwleusen aangehaald. De wethouder heeft aangegeven dat de optie van afsluiting van deze weg in gang zou worden gezet. Recent is wederom een ongeluk gebeurd en de weg is nog steeds niet afgesloten. Deze weg moet voor fietsers en het landbouwverkeer wel gebruikt kunnen blijven worden. Wat gaat hier nu werkelijk gebeuren, wanneer wordt hier werk van gemaakt? **4**

Programma 3, Openbare ruimte

We vragen aandacht voor een aanvullend budget voor onderhoud wegen en achterstallig onderhoud aan de trottoirs in de oudere wijken van onze gemeente. Veel trottoirs zijn moeilijk begaanbaar voor minder validen, maar ook voor de gewone burger die een wandeling wil maken. Kunt u een nader onderzoek instellen zodat wij op zoek kunnen gaan naar de benodigde pecunia? **5**

Programma 7 Sociale Domein

Met betrekking tot Jeugdzorg wordt gesproken over zichtbare stappen, met jaarlijks drie nieuwe initiatieven waarvoor afspraken worden gemaakt met (lokale) partijen.

Mooie intentie, maar weinig concreet. Wat wordt verstaan onder zichtbare stappen, waar moeten de initiatieven aan voldoen, aan welke partijen wordt gedacht? **6**

Hoe staat het met de Jeugdzorg in Dalfsen? Landelijk onderzoek door de Kinderombudsman wijst uit dat er veel misstanden zijn, hoe is dat in onze gemeente? **7**

Programma 8 Duurzaamheid en milieu

We willen grotere stappen maken in de reductie van de CO2 uitstoot. Er moet actief ingezet worden op duurzame maatregelen van de bestaande woningen, met name op muur-, glas- en dakisolatie. Daarnaast vragen we een meer ambitieuze en daadkrachtige aanpak tijdens nieuwbouw en renovatie van gemeentelijke gebouwen. Enkel het voldoen aan de eisen, zoals bij de Trefkoele, is wat ons betreft te mager. Vooruitlopend op de behandeling van het meerjaren Duurzaamheidsbeleid 2016 -2019 kondigen we alvast een initiatiefvoorstel op dit punt aan.

Het project ‘Lang zult u wonen’ was een project samen met de provincie waar nog steeds veel vraag naar is. Op de Plaatselijk Belangavond in Oudleusen kwam onder andere deze vraag vanuit de zaal. Er werd geantwoord dat de pot leeg was. Misschien moeten we deze pot weer een nieuw leven inblazen. Kan de provincie wederom een financiële injectie geven of is dit niet mogelijk? **8**

Vanuit de Stichting 'Dalfsen werkt' wordt een cleanteam samengesteld. Dit cleanteam richt zich met name op zwerfafval bij scholen, sportparken en centrumgebieden. Is hier ook een rol weggelegd voor uitkeringsgerechtigden? **9**

Programma 9 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Dit jaar is een bijzondere vondst gedaan in Oosterdalfsen. Drie werkgroepen houden zich hier mee bezig en we zijn dan ook benieuwd wat de stand van zaken is. **10**

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

6 Tariefsverhoging contracten derden

Het is goed dat de gemeente de tariefsverhoging van een softwareleverancier niet zomaar accepteert. Hoe is de stand van zaken met betrekking tot Pinkroccade en hoe kan dat voorkomen worden met andere partijen? Zijn er nog meer van dit soort risicocontracten/ overeenkomsten? **11**

“In Dalfsen werkt ‘t maar er blijft genoeg werk aan de winkel”.

De fractie van Gemeentebelangen,

Jos Ramaker, André Schuurman, Peter Meijerink, Ingrid Kappert, Hans Ellenbroek,
Herman Kleine Koerkamp, Gerard Jutten, Evert Jan Hof en Inge Snijder-Haarman

Voorzitter,

Voor ons ligt al weer de begroting 2016. Complimenten voor de opstellers, 't is goed leesbaar. De meeste punten uit onze beschouwingen bij de VJN vinden we terug in de begroting.

Dat gezegd hebbend, we vinden de begroting ook een beetje slapjes, een beetje flauw. Dat is jammer. Daarmee doet het college zichzelf én ons tekort. We weten dat het college keihard werkt voor de inwoners van Dalfsen.

Het is goed toeven in onze gemeente; we hebben het in de regel goed voor elkaar met een financieel solide begroting. Toch missen we iets. De doelstellingen zijn te weinig ambitieus; de indicatoren te makkelijk haalbaar. Waar wil het college in uitblinken (top 3)? [#1]

Twee voorbeelden.

Het college geeft aan meer in te zetten op zelfredzaamheid in geval van crisissituaties. Dat gaat niet gerealiseerd worden met de genoteerde '6 publicaties in kernpunten'. Zeker als we ons bedenken dat mensen langer thuis blijven wonen en dat de groep ouderen fors stijgt. Het kan niet anders dan dat het college meer gaat doen dan uit de begroting blijkt. Waarom dan niet opgeschreven? [#2]

In dit verband willen we nogmaals wijzen op het slechte bereik in het buitengebied van mobiele telefoons. Goed mobiel bereik is randvoorwaardelijk, net als breedband. Zeker met de aanstaande verdwijning van de sirenepalen. [#3]

Een ander voorbeeld. We hebben gepleit voor een actieve houding ten opzichte van vluchtelingen en het vluchtelingenwerk. In de begroting staat: 'we volgen het op de voet'.

Gelukkig zagen we dit weekend een andere houding in de media verschijnen.

We hebben het goed voor elkaar in Dalfsen, ik zei het al. Maar zijn we ook goed voor elkaar en zijn we ook goed voor onze omgeving?

Goed voor elkaar

Leven doe je niet alleen. En daarmee kijken we als CDA nadrukkelijk verder dan onze gemeentegrenzen. We willen dat Dalfsen actief verantwoordelijkheid neemt. [#4] We willen niet wegstappen daar waar acute hulp nodig is. We zijn blij dat de Trefkoele+ daarvoor ingezet kan worden. We kijken ook verder, dat hoort nu eenmaal bij besturen. We willen het college oproepen om ook meer statushouders in onze gemeente te vestigen. [#5] In hanteerbare hoeveelheden, zodat ze onderdeel van onze samenleving kunnen zijn. Ik verwacht dat onze inwoners ook nu laten zien hoe gastvrij Dalfsen is. We roepen scholen en sportverenigingen op om hierbij een actieve rol te spelen. Ik zeg niet dat het makkelijk zal gaan en er zullen akkefietjes voorkomen, maar dit is bij uitstek zo'n onderwerp waar je met het hart moet spreken. Niet met je angst.

Omzien naar elkaar is verankerd in ons politieke gedachtegoed. We hopen dat de bij de VJN genoemde kindercadeaubon nu echt snel het licht gaat zien [#6], zodat een kind niet de dupe is van de armoede van zijn ouders. Eenzaamheid is net als armoede niet altijd goed te onderkennen. Toch is dat een probleem van de huidige samenleving. We zouden graag samen met de raad nadenken over een actieplan Eenzaamheid. [#7]

Goed voor de samenleving

We hechten aan de maatschappelijke stage, want jong geleerd, oud gedaan. Dat geldt ook voor sport. We zijn dan ook blij met het Jeugdportfonds. We lezen dat het college geen nieuw sportbeleid gaat maken. We constateren dat in de categorie 12-15 jaar substantieel minder kinderen aan sport doen. We willen hier nadrukkelijk op inzetten. [#8]

Het valt op dat de bibliotheken minder leden hebben. De CDA-fractie ziet een bredere doelstelling voor de bibliotheken: een belangrijke rol in de Kulturhusen. Mensen die dan in de bibliotheek komen, zijn niet per se lid. We stellen voor het ledenaantal los te laten en te sturen op andere indicatoren (zoals aantal bezoekers of aantal culturele activiteiten waar de bibliotheek bij betrokken is). [#9]

Goed voor de omgeving

Het is goed toeven in Dalfsen. Dat willen we zo houden.

We kijken met spanning uit naar de aanstaande nieuwe woonvisie. We verwachten veel ruimte voor creativiteit en steun voor eigen initiatief. [#10]

Rommel trekt rommel aan. We zijn het eens met het college in te zetten op het opruimen van zwerfafval. We zouden daar graag ook preventie aan toevoegen. [#11] Samen met scholen en buurten moet dat lukken (mogelijk door zwerfafvalsubsidie door te geven). We vragen hierbij ook aandacht voor het buitengebied. [#12]

We ondersteunen de LEADER-aanpak en willen graag cofinanciering beschikbaar stellen. Met als voorwaarde dat de projecten bijdragen aan realisatie van het gemeentelijk beleid. [#13]

Naar aanleiding van de besluitvorming rondom de Westerveldweg en het precedent dat is geschapen, willen we met spoed ons ruimtelijke beleid voor het buitengebied evalueren (hieronder vallen Ontwikkelen met Kwaliteit in het Buitengebied (rood voor rood en VAB) en de structuurvisie Buitengebied). [#14] We stellen voor de middelen die we ontvangen vanuit de garantiestelling voor Glasvezel Nieuwleusen, te bestemmen voor de reserve Ruimtelijke Kwaliteit. [#15]

Goed voor de economie

In een mooie, schone omgeving verblijven mensen graag. Lege winkelpanden en veel blik in de winkelstraten werken averechts. We hebben eerder suggesties op dit gebied gedaan en zien daar - ondanks toezegging - weinig van terug. [#16] Stimuleren van de economie vraagt meer dan het herhalen van de slogan 'koopt in den vreemde niet'. Ook hier een weinig ambitieuze indicator: 'het onderhouden van contacten'. We vragen een stimuleringsprogramma voor startende winkeliers. [#17] (Bijvoorbeeld door het eerste jaar een deel van de huur te betalen bij als een winkel iets toevoegt aan het bestaande bestand.)

We zien grote kansen voor onze bedrijven door het koppelen van onze duurzaamheidsambitie en kostenbesparing. In hun eigen productieprocessen en door bijvoorbeeld opdrachten voor duurzame verbetering van de bestaande woningen. [#18] Daarbij kijken we ook naar de woningcorporaties. [#19]

Goed geschoolde arbeidskrachten zijn belangrijk voor het bedrijfsleven. Vroegtijdige schoolverlating moet daarom speerpunt blijven. We zijn benieuwd naar de oorzaak van schoolverzuim [#20] en willen daarop het beleid baseren. We verwachten overigens een belangrijke rol voor de sociale kernteams. [#21]

De toeristische sector is belangrijk voor onze gemeente. We hebben al eerder opgeroepen 'wandelmee van het jaar' te worden [#22] en tot het ontwikkelen van struinpaden in uiterwaarden en tussen weilanden. [#23] Ook op de fiets is het aangenaam en dat moet zo blijven. De elektrische fiets doet z'n opmars en vraagt door de hogere snelheden meer van de fietspaden. Wat gaat het college daaraan doen? [#24]

Nu ik het toch over wegen heb, daar moet rustig worden gereden. Buiten kijf. Maar wat is er toch aan de hand bij de Beatrixlaan in Nieuwleusen? Een mooie ontsluiting van het middengebied waar iets gedaan moest worden aan het harde rijden. We krijgen nu signalen dat mensen deze weg mijden en andere wegen (dwars door het dorp) zoeken. [#25] Dit kan toch niet de bedoeling zijn?

Ik kom tot een eind. We hebben een begroting voor ons liggen dat netjes beschrijft wat er gaat gebeuren. We missen het vastleggen van ambitie, zodat we elkaar scherp kunnen houden. Scherp houden in onze gezamenlijke ambitie om onze mooie gemeente nog fijner te maken.

Ik dank u voor uw aandacht.

CDA-fractie Dalfsen

Roel Kouwen, Arie Koetsier, Theo Logtenberg, Betsy Ramerman, Janine Schiphorst, Jan Uitslag

Vragen aan het college naast de uitgesproken beschouwingen

Het ziekteverzuim baart ons zorgen, laat een stijgende trend zien. Kan het college duiden wat daar door oorzaken van zijn? [#26]

In relatie met andere gemeenten van gelijke omvang scoort Dalfsen bovengemiddeld, maar kan beter. Wat kunnen we leren van de gemeenten die hoger hebben gescoord? [#27] Bijvoorbeeld op het gebied van de relatie inwoner en gemeente, zoals burgerparticipatie.

Hoe denkt het college de Groen-Blauwe-Diensten beter aan te jagen? [#28]

Het bevreemd ons dat nog steeds niet duidelijk is wat de gevolgen zijn van het belastingplichtig worden van de gemeente. [#29] We hebben hier bij de VJN al de vinger bij gelegd.

Voorzitter,

We hebben kennis genomen van de begroting voor 2016. Het college en de opstellers zeggen we dank voor dit belangrijke instrument. Het is aan de raad om het college toestemming te geven voor het inzetten van 56 miljoen voor onze inwoners. Dat is gemiddeld ruim € 2.000 per inwoner. Gemeenschapsgeld bedoeld voor het ontwikkelen van vitale gemeenschappen in onze gemeente.

We toetsen of deze begroting voldoet aan de gestelde kaders in de voorjaarsnota. Tevens hebben we verkend welke wijzigingen zich sinds de vaststelling van die kaders hebben aangediend.

Aan de hand van de drie karakteristieken die we in het lokale programma van de ChristenUnie hebben verwoord - dienstbaar, duurzaam en daadkrachtig - delen we onze bijdrage in.

Dienstbaar

“Dienstbaarheid is gericht rechtvaardigheid, welzijn en heil in relatie tot de naaste” zo schreven we in 2014. Met actuele beelden van lange rijen vluchtelingen richting noordwest ligt er een serieuze uitdaging voor Europa, Nederland en ook voor Dalfsen. Vanuit het besef dat onze maatschappij en onze samenleving niet maakbaar is en tegelijk ons bewust van onze verantwoordelijkheid, willen we met een warm hart en een koel hoofd deze uitdaging oppakken. We zijn blij met het initiatief in de veiligheidsregio IJsselland om de vluchtelingenopvang te organiseren. Goed om te lezen dat spontane hulp van vrijwilliger en burgers en de professionele hulp elkaar versterken. Inzet vanuit een breed maatschappelijk veld (w.o. kerken) vinden we van groot belang. We blijven graag geïnformeerd over regionale en natuurlijk lokale ontwikkelingen. <1>

In de begroting lezen we dat Dalfsen zich voorbereid op de komst van statushouders. Op vele beleidsterreinen zal dit merkbaar zijn: huisvesting, educatie, gezondheidszorg, integratie en welzijn, werkgelegenheid, vrijwilligersinzet, sport- en culturele voorzieningen, financiën etc. Recente ontwikkelingen geven aan dat aantallen nadrukkelijk groter kunnen worden. Met name de huisvesting is naar verwachting in 2016 al een concreet aandachtspunt. Onze vraag is of en hoe we rekening hebben gehouden met deze nieuwe cijfers en de wensen van onze eigen inwoners? <2>

De transities van de decentralisaties (WMO, Jeugdzorg en Participatiewet) hebben hun beslag gekregen. Tijd voor de volgende stap – volgens het college – namelijk de transformatie.

Ook in de gemeente Dalfsen werken we hard aan de invulling van dienstverlening op dit sociale domein. Gelukkig wordt er veel hulp geleverd. Tegelijk zijn er enkele zaken die we onder de aandacht brengen:

- Er komt meer personeel op het sociale domein. Kan het college duidelijkheid geven over hoe we dit kunnen doen, zodat er wel een goede verhouding blijft tussen personeelskosten en feitelijke doel-uitgaven. Hoe werkt Dalfsen samen en wat is hiermee te winnen? <3>
- Jeugdhulp is een relatief onbekend, lastig en tegelijk belangrijk onderwerp voor de gemeente. De kinderombudsman (Marc Dullaert) vreest dat organisatieproblemen en administratieve lasten de jeugdhulp minder toegankelijk maken. Mogelijk zelfs leiden tot wachtlijsten en langere doorlooptijden. Maar hoe gaat het nu in Dalfsen? Worden kinderen en ouders adequaat geholpen? Zijn er wachtlijsten? Welke transformatieinitiatieven ziet het college zelf? En op welke wijze wordt privacy geborgd? <4>
- Voor een optimale werkparticipatie wordt de *wet taaleis* binnenkort van kracht. Hoe gaat we hiermee om? <5> Verder zijn we benieuwd hoeveel banen er door de gemeente al zijn aangeboden en hoeveel we er in 2016 nog extra verwachten. <6> Tenslotte vragen we ons af in welke mate ondernemers in het kader van de participatiewet al administratief worden ontzorgd. <7>
- Het college heeft toegezegd om de beheersing van de processen in het sociale domein te verbeteren. Welke concrete resultaten mogen we in 2016 verwachten en welke maatregelen worden hiervoor getroffen? <8>

Bij de behandeling van de nota reserves en voorzieningen hebben we al aangekondigd dat we bij de begroting 2016 een voorstel zullen doen voor de op te heffen reserve maatschappelijke duurzaamheid (€ 23.000).

We verwachten dat de vraag van onderlinge hulp en zorg, met name in het kader van de WMO, toeneemt. We hebben al jarenlang gepleit voor verdere ontwikkeling van kleinschalige verbindingen in buurten en wijken om vraag en aanbod van hulp en zorg bij elkaar te brengen. Dichtbij, bekend en vertrouwd. We hebben hiervoor een motie voorbereid. <9> Een nieuwe kans voor burgerinitiatieven en –participatie. Tevens vernemen we hierop graag de reactie van de overige fracties. <10>

Daadkracht ziet op het vermogen om snel en goed je plannen uit te voeren. De kwaliteit van de plannen is dan natuurlijk randvoorwaardelijk. Logisch, maar niet vanzelfsprekend.

Op het dossier Middengebied Nieuwleusen zijn kwaliteit en daadkracht beide aan de orde. Voor 2016 ligt hier een belangrijke uitdaging voor de gemeente en het college in het bijzonder. We zijn blij met het recent genomen besluit.

We vragen aan het college dat zij de opdracht voor fase 2 daadkrachtig uitvoert en de raad voldoende meeneemt om in 2016 een goed besluit te kunnen nemen. <11>

Wel verbazen we ons er over dat het college in haar “kaders en koers” dit laatste - misschien wel grootste – “grote project” niet noemt.

In de begroting 2016 (en volgende jaren) zijn veel onderwerpen genoemd die op de agenda van de gemeente staan. Als je dit met de gemiddelde burger bespreekt dan zal deze onder de indruk zijn van de hoeveelheid taken, diensten en producten die de gemeente levert.

Maar als het college de begroting nu even dicht zou doen (of zou weg swipen) en vanuit haar visie de drie belangrijkste lijnen voor 2016 zou moeten noemen, welke zijn dit dan? <12>

Het helpt het bestuur van onze gemeente om een ingewikkeld product als de begroting voor een groter publiek toegankelijk te maken. Misschien een suggestie voor de “begroting in één oogopslag” van volgend jaar.

We maken nog een aantal opmerkingen en stellen enkele vragen bij de taakstellingen in de begroting.

- We zijn positief, zelfs enigszins verrast, over het feit dat Dalfsen, conform de landelijke norm, de wijkagenten heeft ingevuld. We hopen dat ze optimaal kunnen worden ingezet en samen met de burgers werken aan veiligheid in de leefomgeving.
- N-wegen: een jaarlijks terugkerend onderwerp. We vragen dit jaar expliciet aandacht voor de fietsveiligheid op de N377 in Nieuwleusen. Hoe moeilijk is het om samen met de provincie een verbeterplan te maken dat op korte termijn kan worden gerealiseerd? En wat ons betreft mag Dalfsen met een eigen korte termijn verbeteringsvoorstel bij de provincie aankloppen. <13> Voor de N340 ontwikkelt de provincie plannen voor de

beide westelijke knelpunten. Voorziet het college voor de F340 ook vrij baan? Wat gaan we in dit kader in 2016 doen? <14>

- Zwerfafval. Er zijn creatieve burgers die de kringloopwinkel als Rova verzamelpunt zien. Goed om voor een schone leef- en verblijfsomgeving van zwerfvuil werk te maken. Beleidsmatig is de vraag relevant of met het invoeren van omgekeerd inzamelen er sprake is van extra zwerfafval? <15>
- Er zijn het afgelopen jaar spraakmakende archeologische vondsten gedaan. Ze spreken tot de verbeelding. Wat gaan we in 2016 hiermee concreet doen en welk financieel plaatje hoort hierbij? <16>
- Het college ziet zaken vaak positief. Maar is dit realistisch voor de volgende zaken?
  - Schuldhulpverlening. Is stabiliteit binnen één jaar realistisch gebleken? En zijn de aantallen volledig in beeld? Anders geformuleerd zijn alle organisaties die hierin een rol spelen wel in beeld? <17>
  - Het ledenaantal van de bibliotheek. Dit loopt terug en we lezen geen nieuwe inhoudelijke aanpak om dit weer om te buigen. Wat is concreet met de bibliotheek afgesproken? <18>
- We vragen het college om initiatieven vanuit de bevolking, die onze duurzaamheidsdoelstellingen echt dichterbij brengen, vanuit een positieve grondhouding te beoordelen. Wat zijn op dit punt voor 2016 de verwachtingen? <19>

Voorzitter, ik sluit af.

We zijn blij dat de meerjarenbegroting sluitend is en dat we de ingezette koers kunnen vasthouden. Tegelijk zien we met recente besluiten dat de vrij besteedbare reserve aanzienlijk teruggebracht is. Met het oog op risico's opereren we de komende jaren hoe dan ook "dichter bij de voorzichtigheid". Dat maakt besturen relevant.

Nog twee maanden en dan begint een nieuw jaar. Anno Domini 2016, ook dan een jaar van onze Heer. Wij zijn overtuigd van Zijn leiding over deze aarde die soms in brand lijkt te staan. En ook over ons leven hier in onze mooie gemeente. Zijn zegen bidden we u, raad, college en ambtenaren toe.

De fractie van de ChristenUnie

Rietje Lassche, Anne Nijburg en Luco Nijkamp

De begroting 2016 – 2019. Een mooi en helder geschreven stuk. Compliment aan de opstellers. Ook een compliment voor wat betreft het gezonde meerjarenperspectief. Het is financieel eigenlijk dik in orde.

En toch hebben we wat op te merken. Dat doen we in eerste instantie aan de hand van de voorjaarsnota van dit jaar. We hebben gekeken of datgene wat u hebt aangegeven en toegezegd ook daadwerkelijk is terug gekomen in deze begroting. En uiteraard hebben we ook gezien of er ontwikkelingen zijn die maken dat de begroting daar op aangepast moet worden.

In de voorjaarsnota hadden we een aantal zaken aan de orde gesteld. De onderwerpen:

- in eigen beheer nemen van zaken als catering en schoonmaak en payrolling hebt u op enig moment wel een antwoord gegeven maar in de begroting is niet aangegeven wat er uiteindelijk is uitgekomen en of dat volgend jaar dus een invulling krijgt;
- dat geld ook voor het punt van de zelfstandigenaftrek voor ZZP'ers in relatie tot de prijsstelling van zorgaanbieders.
- Het verduurzamen van gemeentelijke gebouwen komt niet terug in de begroting al had u aangegeven met de woningbouwcorporaties te willen kijken naar de mogelijkheden.
- Het armoedebeleid komt er in de begroting karig af. Het wordt genoemd bij het onderwerp inkomensondersteuning maar dat is het dan ook. Gaan we dit jaar en de komende jaren nou wel of niet iets doen met die bijdrage voor kinderen in gezinnen onder die armoedegrens?

Graag zouden we hier toch een korte reactie op willen hebben. **1.**

Verder vragen we aandacht voor de volgende zaken.

Veel van de activiteiten in onze samenleving ontstaan meer en meer vanuit lokale initiatieven. In uw voornemens staat het bezoeken van ondernemersverenigingen, middenstandsverenigingen en bedrijven. Maar veel initiatieven ontstaan als gevolg van vrijwilligersinzet. Gefaciliteerd vanuit maatschappelijke organisaties zoals Kulturhusen. Mogelijk horen die ook in dat rijtje thuis? Gaat u die meenemen? **2.**

Onder het programma bestuur maakt u melding van het gegeven dat er sprake is van uitbreiding van personeel Maatschappelijke Ondersteuning. Op zich begrijpelijk in het licht van de decentralisaties. In 2015 gebeurde dat door inzet externen; in 2016 wordt voorzien dat die externe inzet geleidelijk zal worden vervangen door eigen personeel. Dat zou toch een besparing moeten opleveren en geen extra lasten? **3.**

Burgerparticipatie krijgt een prominente plek in de begroting. Daar zijn we het van harte mee eens. Sterker nog, wat ons betreft kan dat niet prominent genoeg. Initiatieven die er toe doen moeten goed gefaciliteerd worden. U geeft aan in het 2e kwartaal met een voorstel te komen. Wij dagen u uit om concreet te maken welke wijze van burgerparticipatie u beoogt waarbij u de burger niet alleen betreft, maar

in een vroeg stadium in de positie brengt waarbij ook echt invloed kan worden uitgeoefend. 4.

Ten aanzien van de N340 hebben we gezien dat er nog steeds weinig concreets is gebeurd; met uitzondering wellicht van het feit dat er steeds meer wijkers inmiddels zijn geherhuisvest. Hebt u de indruk dat er in de periode 2016–2019 op het gebied van de N340 iets staat te gebeuren? En zo ja, waar leidt u dit van af. 5.

Het kulturhusconcept in Nieuwleusen. We hebben er onlangs de nodige aandacht aan besteed en zelfs een aantal beslissingen over genomen. We hechten er aan om ook vanaf deze plek te benadrukken dat we het initiatief meer dan van harte ondersteunen en heel graag willen we dat het tot een goed einde wordt gebracht. En ja, er zijn nog wat hobbels te nemen. Laten we proberen in 2016 hier echt voortgang te boeken.

Dan de Vecht. Onlangs hebben we ons wat verbaasd omtrent de weer opduikende initiatieven om de bevaarbaarheid van de Vecht te vergroten. Kort gezegd: wij voelen daar niet zo voor of eigenlijk voelen we er helemaal niet voor. Mocht het onderwerp toch nadrukkelijk op de agenda komen – en daar lijkt het op – dan vraag ik bij deze om de raad in een zo vroeg mogelijk stadium te betrekken bij de beantwoording van de vraag of dit nou wel zo'n goed idee is.

Vorig jaar augustus werd de wet Passend Onderwijs van kracht. Het uitgangspunt van Passend Onderwijs is dat alle leerlingen gezond en veilig naar school gaan. Wij zijn benieuwd naar de stand van zaken in onze gemeente; Kunt u ons zeggen of er thuiszitters zijn en zo ja hoeveel? 6. En welke acties worden ondernomen in het geval er thuiszitters zijn? 7.

Het doel om voortijdig schoolverlaten terug te dringen met één leerling per jaar vinden we als doel prima maar in omvang wat al te bescheiden. Het is een absoluut ongewenst verschijnsel en ook nog eens eentje die op langere termijn tot torenhoge kosten kan leiden. Hoewel het primair op het bord van de school ligt zou in goede samenwerking met het regionaal meld- en coördinatiepunt IJssel Vecht meer mogelijk moeten zijn. Hoe ziet u dit? 8.

Het kan niemand ontgaan zijn dat er de laatste 6 maanden zich een vluchtelingenprobleem heeft aangediend dat z'n weerga niet kent. Op de vlucht voor oorlog en geweld komen tienduizenden mensen naar west Europa en dus ook naar Nederland. De raad heeft zich er al in een vroegtijdig stadium over uitgesproken dat Dalfsen hier haar verantwoordelijkheid zal moeten nemen. De wens om open te staan voor de mogelijkheid van noodopvang is onverminderd. Het is goed dat met gemeenten om ons heen is gezocht naar een mogelijkheid dat gecoördineerd en meer gezamenlijk te doen. Maar concreet zien we in Dalfsen nog niets gebeuren. Dat doet wel een beetje pijn.

Belangrijk punt daarbij is dat statushouders zo snel mogelijk aan huisvesting worden geholpen. Door statushouders te huisvesten wordt de druk op de bestaande

AZC's verminderd. Dat biedt dan weer de ruimte om in die AZC's meer te doen aan de opvang van de huidige vluchtelingenstroom. Wat is hier de stand van zaken? **9.**

De stichting Dalfsen Werkt willen we van harte ondersteunen. De doelstelling om 20 mensen te detacheren via deze stichting is wat ons betreft heel goed. En mogelijk ook wel wat aan de magere kant. Onlangs is het project Lemelerveld Werkt van start gegaan. De eerste resultaten daarvan zijn hoopgevend. Dit soort initiatieven hebben we nodig; meer nodig. Zaaïen en dan oogsten. Hoe ziet u dit? **10.**

De doelstellingen rondom vrijwilligers en mantelzorgers hebben we onlangs in de raad uitvoerig besproken. We willen hier onderstrepen dat het ondersteunen van deze groepen actieve inwoners van onze gemeente van groot belang is. We ondersteunen de doelstellingen graag al hadden we graag gezien dat het begrip mantelzorger wat beperkter was gebleven.

En hoe staat het met de integratie van het CJG in het SKT. Volgens de transitiecommissie sociaal domein lopen kernteams soms tegen lokale regelgeving aan. Is dat hier in Dalfsen ook zo? **11.**

In het hoofdstuk over het sociaal domein staat herhaaldelijk “we doen het met de middelen die we er voor krijgen”. In beginsel juist natuurlijk. Maar de vraag is wat ons betreft veel meer: wat vergt het aan middelen om datgene te doen wat er nodig is in het sociale domein. Hebt u de overtuiging dat we momenteel datgene doen (of meer) wat nodig is? **12.**

Op termijn lijkt de regiotaxi te verdwijnen. Toch vervult deze een belangrijke rol. Wat gaat het college doen om dit op te vangen en in hoeverre gaat u actief aan de slag om doelgroepenvervoer te integreren in het openbaar vervoer? **13.**

Bij het hoofdstuk duurzaamheid geeft u aan dat het doel is een CO₂-neutraal Dalfsen in 2025. Helemaal mee eens. En wat gaan we volgens deze begroting komend jaar doen? Het geven van voorlichting en het vaststellen van een verordening! Gaan we er zo wel komen? En hoe staat het met het verduurzamen van de gemeentelijke gebouwen en de afspraken met woningbouwcorporaties over het verduurzamen van woningen? **14.**

En dan de ruimtelijke ontwikkelingen. Er worden in de begroting de goede woorden gebruikt. “evenwichtige ruimtelijke ontwikkeling” en “een aantrekkelijke woon- en leefomgeving” en “een vitaal en aantrekkelijk landelijk gebied”. Allemaal goed.

Maar de afgelopen periode hebben we ook gezien dat onder het mom van Rood voor Rood in het buitengebied zich ontwikkelingen voordoen waarvan hier in de raad is geconstateerd dat het op en soms zelfs over het randje is. Iets soortgelijks deed zich voor met de beslissing rondom de megastal aan de Westerveldweg. We willen het goede maar ons overkomt soms wat anders.

We dringen er op aan om de rood voor rood regeling en ook de structuurvisie op die punten op korte termijn te herzien. Deelt u die visie? **15**

2 november 2015

Algemene financiële beschouwing fractie D66 Programmabegroting 2016-2019

“Dalfsen staat er nog steeds goed voor”

Voorzitter, geacht College, dames en heren, een soortgelijke titel als bij eerdere beschouwingen van D66. Verder is er ook niet zo heel veel nieuws

- Onze financiële situatie is prima en we lopen vrijwel geen financieel risico. Er is ook weer een sluitende begroting.
- De burgers en de medewerkers zijn ook tevreden met hun gemeente en het ziekteverzuim is weer laag.
- Dalfsen wint opnieuw prijzen en komt goed in de pers
- Dalfsen profiteert nog steeds van de nabijheid van Zwolle, een van de economische motoren van Nederland.

Dat wil echter niet zeggen dat we in de ruststand moeten !

Dames en heren, vooral ook op de publieke tribune of thuis, ik begin door op te merken dat een gemeentelijke begroting 2016-2019, zoals die voor ons ligt eigenlijk het doortrekken van bestaand beleid is. Een beetje “business as usual”. Wel voornemens per programma natuurlijk, maar grote projecten, investeringen etc. worden hierin niet behandeld.

Óók niet indien het vrijwel zeker is dat die gaan plaatsvinden. Er zijn dus géén bedragen opgenomen voor de Rechterensedijk, WOC Campus Nieuwleusen, de N-wegen en het verlichtingsplan en de uitvoering van een Centrumvisie voor Dalfsen.

Hoewel een detail, is het in dat licht vreemd, dat er al wél een Risicoscore wordt gegeven voor de Garantstelling Breedband NL. (1)

Als we naar de **programmabegroting voor de toekomst** kijken, dan zal ik me vandaag op een paar hoofdpunten concentreren:

- Veiligheid en leefbaarheid, onder meer bij de N340 en de N377. D66 maakt zich evenals vorig jaar grote zorgen over de ontwikkelingen daarmee en vindt dat Dalfsen nadrukkelijk de belangen van haar eigen inwoners moet behartigen.
- De plannen voor de scholen en bibliotheken in de gemeente.
- Het bevorderen van burgerparticipatie. Het meedoen van jong én oud. Meer specifiek de instelling van een Jongerenraad.

Het college en de Raad hebben positief gereageerd op het door D66 gepresenteerde plan voor het opzetten van een Jongerenraad. Inmiddels worden in samenwerking met een ambtenaar van de gemeente de details uitgewerkt. Omdat we eraan hechten dat dit initiatief raadsbreed wordt gedragen hebben we de collega fracties gevraagd om uit hun achterban ook enkele jongeren te vragen om in deze initiatiefgroep mee te denken. (2)

Bij de paragraaf **onderwijs**, voor D66 altijd een speerpunt, heeft u vorig jaar gezegd in 2015 te komen met een nieuw integraal huisvestingsplan voor het onderwijs. Dit was ook eerder al toegezegd voor medio 2014.

In de huidige begroting wordt enkel gesproken over prioriteit voor Nieuw Leusen, maar gelukkig staat dit plan nu op de agenda later dit jaar.

In het verlengde hiervan constateren wij dat de functie van de bibliotheek in Kulturhuizen van Oudleusen en Hoonhorst en mogelijk ook in Lemelerveld ernstig wordt versoberd. Naar de mening van D66 kan dat niet de bedoeling zijn van de Raad en wij stellen dan ook voor om een meer volwaardige invulling veilig te stellen door structurele verhoging van de subsidie. (3) Voor kinderen, maar ook voor volwassenen is dit van groot belang voor de taalontwikkeling, als ontmoetingsfunctie, ter bestrijding van laaggeletterdheid enz.

Over de **N-wegen** schrijft het College dat u “de gemeentelijke belangen via overleg behartigt”. Vorig jaar heb ik hier gezegd: “Zeker nu het steeds duidelijker wordt dat de Provincie voor veiligheid en leefbaarheid zich (als het ware) beperkt tot het “wettelijke minimum”, is een stevige inzet van de gemeente Dalfsen noodzakelijk “. Dat leek even redelijk succesvol omdat een paar van onze punten hoog op de lijst van het z.g. “optimalisatiepakket” zijn gekomen. Inmiddels echter, wordt zelfs op dat basispakket nog verder bezuinigd en gaat Dalfsen er naar mijn mening slecht vanaf komen.

D66 stelt evenals vorig jaar voor om incidenteel een bedrag van € 1 mio, of een ander substantieel bedrag, te reserveren voor maatregelen om de veiligheid en leefbaarheid langs de N377 en de N340 desnoods zelf te regelen. Onze burgers en fietsende jeugd moeten worden beschermd. (4)

Verder is D66 van mening dat het om verschillende redenen beter is om de aansluiting van de Welsummerweg op de N340 te handhaven dan deze af te sluiten. (5)

Na deze hoofdpunten nog een aantal opmerkingen:

Uit de begroting blijkt dat ongeveer € 800.000 aan extra apparaatskosten zijn opgenomen voor het sociale domein. Het is begrijpelijk dat als gevolg van veel nieuwe taken extra personeel nodig is, voor de opzet van nieuwe systemen en voor de uitvoering. Kunt u aangeven hoe dit is opgebouwd in eenmalig, vast en flexibel ? (6)

In 2014 is ondanks onze tegenargumenten weer een besluit genomen om de **afvalstoffenheffing** de komende jaren met telkens € 10 te verhogen. D66 vertrouwt erop dat dit zal worden teruggedraaid nu de baten van de heffingen de kosten van het afvalbeheer overtreffen. (7)

Over **de ruimtelijke ordening** merken we op dat het college een paar punten van D66 heeft overgenomen, in het belang van onze inwoners. Door de starterssubsidies tot de aankoop van bestaande huizen te beperken, leidt dit inderdaad tot meerdere transacties.

Als het gaat om Werk en inkomen, de decentralisaties van de WMO, de participatiewet en de Jeugdzorg staat D66 achter het ingezette beleid voor maatwerk en de sociale wijkteams. Er zijn wél zorgen over de uitvoering van de Jeugdzorg en over de evaluatie daarvan die door gebrek aan gegevens moeizaam van de grond komt. Het College en de ambtenaren alsmede de Sociale Kernteams krijgen daarbij wederom ons vertrouwen.

Zoals gezegd staat Dalfsen er goed voor. Namens D66 hoop ik een bijdrage te leveren om dat voor de toekomst nog beter te maken.

Goed investeren ter stimulering van de lokale economie en het welzijn van de inwoners krijgt onze steun.

Tot slot:

De **huisvesting van vergunninghouders**, of statushouders zo u wilt heeft uw aandacht, ook voor alternatieve huisvestingsmogelijkheden.

In het recente persbericht geeft u aan dat u dit oppakt in het verband van de veiligheidsregio. D66 zou het graag nog wat pro-actiever zien. Door eigen initiatief is het beter mogelijk om de regie van de opvang te houden.

In het licht van doelgericht aanbod stelt D66 voor:

Focus op échte vluchtelingen, kleinschalige opvang en daardoor snelle integratie.

Het beperken tot een specifieke groep vluchtelingen zorgt voor een efficiënte inzet van middelen en ondersteuning resp. begeleiding.

De gemeente Dalfsen zou bijvoorbeeld kunnen inzetten op de kleinschalige opvang van alleenstaande, minderjarige jongens en meiden van 13-17 jaar uit Syrië en Eritrea, de z.g. AMA's. (8)

Een hoge prioriteit moet gegeven worden aan draagvlak onder de bevolking door hen actief te betrekken bij de opvang.

We danken het college en de ambtenaren voor het verzette werk en wensen hen veel succes bij de uitvoering van de verschillende programma's in de begroting.

U allen dank ik voor de aandacht.

Namens D66 Dalfsen,
Jan Rooijackers

De tweede begroting van deze raadsperiode ligt voor ons. Met het vaststellen van de Voorjaarsnota zijn de kaders voor de meerjaren begroting gesteld. Dan blijven alleen de echt belangrijke mutaties die ten tijde van de voorjaarsnota nog niet bekend waren over. De meeste afwijkingen lijken technische, financiële mutaties of verschuivingen. En dan komen we tot een sluitende meerjarenbegroting zonder dat we hoeven te bezuinigen met doelen en prestaties die we de komende jaren willen gaan realiseren. Top!

Ook onze complimenten voor de opnieuw weer gemaakte stappen in vermodernisering. (digitaal en infographic) Een gezond financieel beleid blijven voeren, met een digitaal instrumentarium: Ja graag!

En toch voelt het niet compleet. In de bijlage 4.4, het overzicht reserves en voorzieningen, wordt het verloop van de Algemene reserves vrij besteedbaar beschreven: Eind 2015 ruim 10 miljoen, en vervolgens elk jaar alleen maar oplopend. Dit terwijl er al een aanzienlijk deel van dit bedrag bestemd is. Formeel zal dit correct zijn, maar ik mis toch wel een toegevoegd overzicht met becijfering van aankomende projecten en bijbehorende geschatte bedragen, om de begroting in een context te kunnen plaatsen.

De gemeentes zijn aangekomen in tijden waar er met minder regels en minder geld toch bestuurlijke regie behouden moet worden. Zoals Annemarie Jorritsma uitsprak, zal er dan stevig ingezet moeten worden op communicatie. Iets wat we in alle programma's zien terug komen.

Met de "verbouwing" heeft Dalfsen al immense ambtelijke stappen gemaakt. Maar dergelijke processen zijn nooit maximaal. Wordt er ook gekeken naar initiatieven zoals in Hollands Kroon, waar men maar liefst 80% van eigen regels geschrapt heeft? En dit vraag ik niet omdat ik denk dat dit heilig is, maar indien mogelijk om hier de best practices uit te halen. [\[1\]](#)

Schaalvergroting en regionaal werken is in tijden dat efficiëntie geboden is van groot belang, om als gemeente je hoofd boven water te kunnen houden. Erg goed om dit door de begroting heen, terug te lezen zoals: het Vechtdal in bijvoorbeeld Cultuur en Recreatie, Zwolle op economische zaken, de Provincie voor de N-wegen en IJsselland op veiligheid en jeugdhulp.

Verbindingen tussen programma's onderling: Zo lezen we dat er op meerdere plekken verbindingen met onderwijs gevonden worden: denk aan cultuur, sport, bibliotheek en voorschoolse opvang.

Verbinding met en van de inwoners is van essentieel belang om de bestuurlijk noodzakelijke veranderingen te laten slagen. Denk aan de participatiemaatschappij, benodigde vrijwilligers en mantelzorgers, maar ook de wens om op veiligheidsvlak de zelfredzaamheid in crisissituaties te verhogen, of om het gedrag rondom verkeersveiligheid te veranderen.

Verbinding met ondernemingen en instellingen is ook eentje die gelukkig niet vergeten is. Voor een economisch gezonde gemeente zijn vestigingsklimaat en werkgelegenheid belangrijk. Maar ook voor garantiebannen in de participatiewet moet er goed samen gewerkt worden met de ondernemers.

PROGRAMMA 1 BESTUUR

Dalfsen kenmerkt zich met een bovengemiddelde niveau van dienstverlening:

Deze wordt gemeten en vergeleken met andere gemeenten via een burgeronderzoek. We scoren hoger dan de rest. Waar richt het benoemde actieplan n.a.v. dit Burgeronderzoek zich in hoofdlijnen op? [2]

PROGRAMMA 2 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

De binnen Integrale veiligheid gekozen speerpunten delen wij:

- Woninginbraken
- Jeugd
- Alcohol en drugs
- Te hard rijden

PROGRAMMA 3 BEHEER OPENBARE RUIMTE

Belangrijk dat de gemeentelijke belangen via ambtelijk- en bestuurlijk overleg(N-wegen) behartigd worden. Maar ook goed dat er gekeken wordt wat de veranderingen van de N-wegen voor aanpassingen van het omliggende wegennet vragen. Verkeersveiligheid is en zal altijd een belangrijk doel blijven. We verleggen de komende jaren de focus van weginrichting naar gedrag en beleving.

PROGRAMMA 4 ECONOMISCHE ZAKEN

Broos herstel van de economie, moeilijk te voorspellen wat de effecten op de investeringsbereidheid zijn. Aansluiting houden en versterken bij een van de sterkste economische regio's in NL (Zwolle) lijkt ons een zeer goede stap. Als gemeente moeten we een aantrekkelijk vestigingsklimaat hebben voor bedrijven en ondernemers.

PROGRAMMA 5 ONDERWIJS EN VRIJE TIJD

WOC Campus Nieuwleusen: Na de sporthal en het kulturhus staat de deelname van onderwijs op de (onderzoeks) agenda. Als men dit wil, laten we dan zorgen dat dit t.z.t. financieel ook gedragen kan worden. Laten we spaarzaam met ons geld omgaan, en dus goede afwegingen maken in zaken als verbouw of nieuwbouw.

Bibliotheek: Ondanks gedane gemeentelijke investeringen, is toch het ledenaantal gedaald. Goed te lezen dat de bibliotheek zich aan het transformeren is naar de tijd van nu, en gericht op de toekomst, in elke kern. Zijn de gedane investeringen ook deels gericht op die transformatie, of gaat dit extra middelen vragen? [3]

Voorkomen en terugdringen voortijdig schooluitval: Lees ik het goed dat door de benoemde acties slechts één voortijdige schoolverlater per jaar minder als doel heeft? Is dit niet wat mager? [4]

Bevorderen bewegen en sporten: Stimuleren lijkt me goed! Maar uiteindelijk moeten de inwoners het zelf doen. Daar waar de inwoners niet bij machte zijn, zijn initiatieven als buurtsportcoaches en Jeugdsportfonds mooie initiatieven om uitsluiting te voorkomen. Wat me opviel was dat bij cultuur wel de inbedding binnen onderwijs gevonden wordt, maar bij sport en bewegen wordt deze niet benoemd. [5]

Cultuur arrangement: Goed om voortzetting in samenwerkingsverband in Vechtdal op te pakken. Maar ook goed om onderwijs hier zijn rol in te geven.

Recreatie en toerisme: Ook hier wordt sterk gebouwd op het “Vechtdal”, een sterk merk!

PROGRAMMA 6 INKOMENSONDERSTEUNING

Schuldhelpverlening: Gemeente is actief in voorkomen dat inwoners te diep in de schulden komen. Eén van de doelen is om bij Vechthorst geen huurders met meer dan twee maanden huurachterstand te hebben. Zijn er ook afspraken met Vechthorst wat ze mogen en kunnen als dit wel oploopt? [6]

Huisvesting vergunning (status) houders, en vluchtelingen: In verband met de internationale situatie is hier niet veel over te zeggen, anders dan dat we verplicht zijn als gemeente om de gegeven taakstelling waar te maken. Is er wel een inschatting te maken hoe groot het risico is? [7]

PROGRAMMA 7 SOCIAAL DOMEIN

Het Sociaal domein is een complex, zeer belangrijk programma, waar we eigenlijk nog maar net een start in gemaakt hebben. Een leerproces. Evaluaties en daarop bijstellen dus! Een algeheel doel is om bewoners zo zelfstandig mogelijk te kunnen laten deelnemen aan de maatschappij, en het liefst kunnen voorzien in eigen levensonderhoud. Lukt dit niet zijn er vangnetten.

Participatiewet: Doel is om meer mensen aan de slag te krijgen, ook degenen met een arbeidsbeperking. Stichting Dalfsen Werkt zal er zijn voor de WSW werknemers, voor re-integratie van andere doelgroepen zoals bijstandsgerechtigden, maar ook t.b.v. garantiebanen bij reguliere werkgevers.

Vrijwilligers: De participatie maatschappij zal meer vrijwilligers nodig hebben. Dalfsen heeft de ambitie het aantal vrijwilligers te vergroten

Mantelzorgers: Doel is om ze beter in beeld te krijgen, en ze daarna beter te ondersteunen.

WMO huishoudelijke hulp: Inwoners worden zelf weer verantwoordelijk voor hun huishouden, tenzij ze zelf niet meer de regie kunnen voeren, of de algemene voorziening niet toereikend is.

WMO begeleiding: Herindicaties zullen gefinaliseerd gaan worden.

Jeugdzorg: Eerste stappen in de transitie moeten gezet gaan worden. Versterken van preventie en lichtere vormen van ondersteuning moeten leiden tot beperking van het gebruik van zwaardere dure zorg.

PROGRAMMA 8 DUURZAAMHEID EN MILIEU

Zwerfafval: Dit is een mooi voorbeeld waar alle principes samen komen. We kunnen gebruik maken van landelijke subsidies. Daarnaast wordt via Stichting Dalfsen Werkt een cleanteam opgericht wat een onderdeel van de participatiewet vangt. Maar stimuleren bewoners, bedrijven en verenigingen ook met initiatieven te komen.

PROGRAMMA 9 RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING

Hier geeft de gemeente aan dat ze monumenten en landschapstypes wil behouden. Tegelijk ook een vitaal en aantrekkelijk landelijk gebied voor inwoners en toeristen. Wijken die voor alle inwoners aantrekkelijk zijn, ... En dat alles evenwichtig ontwikkelt.

PARAGRAAF 3.1 BEDRIJFSVOERING

GBLT: De werkelijke besparing is lager dan het geen in februari 2015 aan de raad is geschetst door de hogere bijdrage van de 1^e lijns klant-dienst verlening door GBLT uitgevoerd. Waar hadden we dit in februari 2015 dan begroot/ ondergebracht? [8]

PARAGRAAF 3.7 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Tarieven van Pinkroccade die fors verhoogd werden. Dit is een onderwerp waar we laatst in het nieuws veel over hoorden. Een ICTer is met één oog al snel koning in land der blinden. We zijn toch wel erg afhankelijk van dergelijke partijen. Zou samenwerkingsverbanden kunnen leiden tot zo een dusdanige schaalvergroting dat de houding van dergelijke partijen zal veranderen? [9]

ALGEMEEN

De gemiddelde woonlast ligt in Dalfsen voor een gemiddeld gezin ruim 10% lager dan het landelijk gemiddelde. Laten we dit zo houden!

Met een risicoprofiel met een ratio van 4,4 en waarderingscijfer A staan we er nog goed voor. Wel wordt geconstateerd dat het weerstandsvermogen jaarlijks afneemt.

Voorzichtigheid geboden!

Wij wensen ons allen hier veel wijsheid en energie bij, zodat we over 7 jaar nog kunnen zeggen dat we gelukkig een duurzaam financieel beleid hebben gevoerd!

Namens de VVD fractie,

Roelof Schuring